Ч. 149 Четвер 8 (20) липня 1899. Рік IX

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і **Адмінїстрация**: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостах на провинциї:

на цїлий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цїлий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·45

Поодиноке число 3 кр.

Вісти полїтичні.

(Ситуация. — Замах на Миляна. — З Трансвалю).

Сего тиждня міністри Тун, Кайцль і Діпавлї поїдуть до Ішлю, щоби Цїсареви здати справу з ситуациї. По повороті мінїстрів мають бути офіцияльно оголошені цїсарскі розпорядженя, на підставі котрих має увійти в житє часть угодових розпоряджень і відносячих ся до них вводячих розпоряджень. Рівночасно наступить оголошенє санкционованого Цїсарем закона о підвисшеню платнї державної службы.

О наміреній правительством акциї, в цїли привернення упорядкованих державних відносин голосять, що істнує плян скликаня спільної конференциї правицї і лївицї. На тій конференциї правительство буде старати ся зробити пробу успокоєня опозицийних сторонництв. З огляду на се, що правительство не хоче виставити ся на відмову з сторони Нїмцїв, почин возьме на себе клюб католицкої партиї людової, або Коло польске, іменно Яворский. Правительство вже покинуло плян видання на підставі §. 14 язикового закона для Чехії з рівночасним цофненєм язикових розпоряджень, бо се не вдоволило би анї Чехів, анї Нїмцїв. О дальшім розвою ситуациї рішить становиско, яке займе християньско-социяльна партия, в котрої кругах відзивають ся досить численні голоси за тим, щоби Шенерерянцям і социяльним демократам допомогчи до успіху, хоч неґативного.

Дневники займають ся тепер головно справою вибору делеґаций і евентуальностию унеможливленя того вибору обструкциєю. Hlas naroda доказує, що навіть дуже малий гурток обструкцийністів потрафить вибір унеможливити і що скликанє ради державної при теперішнім реґуляминї значить тілько, що викликати в парляментї наново ті скандалїчні сцени, які там відбули ся перед двома роками. Більшість або най рішить ся на переведенє нового реґуляміну, або не має що думати о скликаню парляменту. Narodni Listy надїють ся, що Нїмцї зі страху, щоби до делеґаций не увійшли самі члени правицї, не будуть робити обструкциї при тих виборах.

Після вістий з Білграду увязнено там доси загалом 40 осіб замотаних в заговор, або бодай дуже сильно о то підозріних. Що до сербского посла в Росиї ґен. Грунча, то ще не певна річ, чи его поставлять в стан обжалованя і засудять заочно, чи може поки-що не видадуть єму процесу. Тілько доси відомо, що з армії вже его виключено. Як зачувати Грунч не хоче вертати до Сербії. — З дальшого слїдства показує ся, що Кнезевич вже давнїйше старав ся о місце зелїзничого стражника, аби тим лекше допустити ся замаху.

Трансвальский парлямент приймив резолюцию предложену Кріґером, аби дати чужинцям, що мешкають в Трансвали 7 лїт, повне право виборче. Таким способом буде мабуть полагоджене непорозуміне між Анґлїєю і Трансвалем.

Новинки.

Львів дня 19-го липня 1899.

— **Іменованя.** Львівский висший суд краєвий іменував канцелярийними офицiялами в X-тiй ранзї: Ів. Чайковского зі Львова для Самбора; та канцелїстів судових: Фр. Марковского в Золочеві, Ант. Оржельского в Товмачи, Жигм. Недбаля в Яворові, Вас. Карпюка в Снятинї, Конст. Данчовича в Яворові, Азр. Айбля в Тернополи, Лопг. Гробецкого в Дубецку, Йос. Пшиточкого в Луцї, Ант. Ямроза в Тернополи, Альфр. Вінтера в Станиславові, Леоп. Макаревича у Львові Йос. Чарнецкого в Бучачи, Ів. Льоренца в Сяноцї, Мих. Мих. Полїтиньского в Перемишли, Сим. Бадецкого у Львові, Стеф. Провиньского в Перемишли, Мих. Задрицкого у Львові, Йос. Новака в Зборові, Генр. Квятковского у Львові, Берн. Вельцмана у Львові, Ант. Задарновского у Львові, Сам. Зомерфельда в Олеську, Володисл. Ковальского в Сїняві, Едв. Гофмана в Стрию, Винк. Рубінґера в Снятинї, Людв. Вроньского в Балиґороді, Сам. Курцера в Бродах, Іґн. Яновского в Самборі, Ів. Строкона в Перемишли, Авр. Труша в Монастирисках, Людв. Ружицкого в Краківци, Брон. Козиньского в Буску, Тад. Низенецкого у Львові, Ів. Рібнера в Дрогобичи, Ял. Дочилу в Дипові, Мат. Блоньского в Золочеві, Фр. Стеничку в Бирчи. Ів. Тушкевича в Чесапові, Стеф. Семенеца в Стрию, Мих. Вигещука в Косові, Ад. Бехера в Станиславові, Стан. Мяновского у Львові, Юр. Лазурка в Дрогобичи, Герм. Вайнберґа у Львові, Ферд. Лянґа

КРИВИЙ ЯННІС в ЯНЇНІ.

(З грецкого — Нап. Хрістос Хрістовасіліс.)

Кривий Янніс був і є ще — бо жиє доси здоровий і кріпкий в своїх улюблених лїсах — дикуном в селї, а постійним мешканцем лїсів, ярів і полонин. Мав вже двайцять лїт, а не бачив ще Янїни, хоч з его села не було як шість годин ходу до того міста. Заєдно сидів в лїсах при своїх вівцях і козах. Взагалї не заходив між людий; лиш на великдень ішов правильно до церкви, налягаючи на ногу, та підпираючи ся грубим, суковатим костуром, лише щоби запричащати ся і почути радістне „Христос воскрес"; впрочім не мішав ся між людий. В день і в ночи не знав нїчого иншого, хиба лїс і ватру, або колибу і лїс. Правдивий дикун!

Таке було его житє, від часу, як ще в дитиньстві дістав якийсь поганий боляк на кістцї, що став відтак ропити ся і від чого він скулявів. Тому встидав ся він виходити з села, як инші люди, аби не бачили его дївчата і не висьмівали, або малі хлопцї не кричали за ним: „кривий Янніс, кривий Янніс!" — та щоби не бачили его молоді жінки, та не жалували.

Рідня приносила єму кождого дня вечером хлїб і страву до колиби або до лїса, а кождої суботи білє, аби міг переодїти ся, а що місяця два кусники шкіри на ходаки і ремінь, яким обвивав ноги аж до колїн.

Він був одним з найкрасшійших і найсильнїйших мужчин з цїлого села, і хоч кулїв, міг так скоро бігти, що нїхто не годен був его дігнати, і нї одна коза не утїкла перед ним, як наважив ся єї зловити. Летїв як вітер! Здавалось немов би замість здорових ніг мав крила.

Оминав жінок, що приходили кождого рана до лїса по дрова, і як вже коли заходив ся з людьми, то хиба з пастухами такими як він, своїми знакомими з села або з околицї, а коли почув в серцю біль на гадку, який би з него був легінь, коби не крива нога — а той біль находив на него що дня — то ішов на шпиль гори і почав грати на своїй пищалцї з орлових костий, і не заткнув єї скорше за пояс, доки не побачив, що кози, які довкола него пасли ся, не покинули галузок і пучків дерев, та не пообертали до него своїх голов, вслухуючись в чародїйну гру.

Коли кривий Янніс грав на пищалцї, прислухувались єму всї, що були близько него, з великою цїкавостию, але лиш з якоїсь криївки, бо скоро йно побачив, що его підслухують, перестававгратн. Всї пастухи були очаровані его грою, і з зависти аж не знали, що з собою робити. Говорили між собою і поміж людьми, що та гра подібна до ангольского хору, не була его власна, лише що хиба пищалка сама мусить мати в собі такі пречудні ноти. Казали навіть, що пищалка сама грає, а не уста, пальцї і душа кривого Янніса. Який той сьвіт завистний!

Одна стара як сьвіт баба оповідала, що пищалка кривого Янніса належала колись до чоловіка русалки і Янніс найшов єї одного дня в жерелї, де може забув єї русалчин чоловік.

Так оповідала стара, а прочі, що не уміли так грати як кривий Янніс, радо їй притакували, хоч самі в то не вірили.

Одного разу змовило ся чотирох, чи пятьох пастухів з чужого села і двох, чи трех з власного і між тим як кривий Янніс спокійно спав під розложистим і тїнистим дубом, закрав ся один з них тихцем до него як заяць і витягнув єму пищалку із за пояса, так що той навіть не замітив того. Відтак коли нїхто з них не хотїв уступити пищалку другому, порішили, аби не сварити ся і не бити ся між собою, поломити єї і справдї поломили єї на дрібні куснники.

Так став кривий Янніс, солодкоспівний соловій вдівцем своєї улюбленої пищалки, котру заєдно носив з собою, як дорогого товариша, через десять лїт, потїшаючись нею за свою нещасливу молодість.

Він казив ся, тратив память, хотїв собі відобрати житє з жалю за втратою і ходив цїлими днями з рушницею, аби убити якого орла і забрати его кости. Але орла убити то не така легка річ.

Минула осїнь, минула й зима, прийшла весна, а кривий Янніс був все ще без пищалки. Лїси і потоки замовкли без его гри, а вівцї і кози пасли засумовані і нерадо. В осени і в зимі без пищалки зле, але все ще можна стерпіти, але весну і лїто так перебути майже неможливо. Пастух, що там на горах в лїсній пустинї не має пищалки, починає позівати,

в Старімміcті, Як. Делявского в Куликові, Кар. Біндера у Львові і Мих. Слюсарчука в Яворові — з полишенем всіх в дотеперішних службових місцях.

— **Нові паперові гроші** появлять ся по оголошеню угодових законів в Австриї. Гроші видасть австро-угорский банк і они будуть гласити на 10, 50, 100 і 1000 корон.

— **Виділ руского товариства педаґоґічного** оповіщує: З днем 1 вересня 1899 засновує Виділ руского Товариства педаґоґічного виховавчий інститут для дівчат у Львові. Позаяк від числа зголошень залежить розмір, в яким се заведене війде в житє, проте речинець до вношеня подань о приняте визначує ся до 10 н. ст. серпня с. р. — До інститута принимати ся будуть діти членів руского Товариства педаґоґічного. До подання долучити треба: 1) метрику хрещеня; 2) сьвідоцтво шкільне з послідного курсу; 3) декларацию що-до місячної оплати, котра виносить 20 зр. (місячно); 4) 1 зр. на видатки кореспонденцийні; 5) хто не є членом тов., — а 1 зр. на вписове і вкладку; 6) 3 зр. річно на прибори наукові і зужите меблів. Інститут посилає дівчата поки-що до школи публичної, а дає своїм вихованцям: 1) мешкане, харч, опал, сьвітло, пране і послугу; 2) доставляє їм. о скілько на се дозволять фонди, книжок і приборів шкільних; 3) управляє їх вихованем, старає ся о добре домашнє і товариске ведене; 4) улекшує науку шкільну і наглядає еї під доглядом домашних учительок; 5) доставляє їм нагоду придбати иньших відомостий теоретичних і практичних. (Ученицї мають привезти з собою слідуючу гардеробу: сорочок 6, кафтаників білих 6, панчіх 6 пар, майток 6, простирал 6, пошевок 3, ручників 4, хусток до носа 12, фартушків 6, спідничок білих 4, гальок 2, черевиків 2 пари, одіж верхну зимову і літну, сінник 180 цм. довгий а 80 цм. широкий, ковдру, коцик і подушку. За науку нових язиків не платить ся нічого, за науку на фортепяні по 5 зр. місячно, а за науку танців по 6 зр. річно). Подання о приняте належить вносити на руки директорки економічної інституту Вп. пані Герміни Шухевичевої, ул. Собіщини ч. 7.

— **В бурсі рускій в Тернополи** найде 70 учеників приміщене з слідуючим роком шкільним. Родичі або опікуни мають найдальше до 10 н. ст. серпня внести до Виділу подання о приняте на руки Впр. о. В. Громницкого, пароха в Тернополи. До прошеня належить долучити послідне сьвідоцтво шкільне, а просячі о приняте за зниженою (низше 12 зр.) доплатою, також сьвідоцтво убожества, потверджене дотичним урядом парохіяльним. Приняті питомці мусять виказати ся достаточною скількостию біля та обуви і уплатити з гори доплату місячну враз із належитостию вписового в квоті 2 зр. Бувші питомці бурси, що визначились добрим поведенем і поступом в науках, мають першеньство. Залягаючі хотяй-би з найменшим довгом до бурси, коли в цїлости не вирівнають залеглости до 10-ого серпня, не будуть приняті безсуловно. На відповідь рекомендовану доложити належить марку почтову на 20 кр.

— **„Джума у Львові!“** Така поголоска розійшла ся передвчера по місті. Оповідали собі навіть з усіми подробицями, як то стало ся, що та страшна пошесть занесла ся сюди. Іменно мало приїхати з Александриї до Триесту двох слюсарів і один з них лишив ся там а другий поїхав до Львова. Отже по якімсь часї тамтой в Триесті занедужав на джуму і умер. Супротив того донесено телеграфічно до Львова, аби другого взяти до шпиталя. При тій нагоді пересьвідчено ся, що й той другий скоро лиш приїхав до Львова, занедужав і лежить в горячці. Отже побоюючи ся, аби то не була джума, мали его забрати до місских бараків. — Така була поголоска. Однако показало ся, що вість про джуму цїлком неправдива і що ні в маґістраті ні в санітарнім уряді при Намістництві нічого про робітника і про джуму не знають. По довшім слідженю викрито вкінци жерело тої невірної вісти. Показало ся іменно, що до Львова дійстно приїхав один слюсар з Александриї, але приїхав вже недужий на пропасницю і лічить ся дома.

— **Страшною смертию** погиб оногди в Воли мазовецкій коло Тернополя десятилітний хлопець Франц Румовский. Він пас корову на пасовищи, а посторонок, на котрім держав корову, обкрутив собі довкола шиї. Нараз корова почала в найбільшім розгоні бігати по пасовищи, так що хлопець зараз з початку не міг за нею встигнути і покалїчений страшно на камінях задусив ся.

— **Утік** зі Львова звістний реставратор Ізидор Вебер, позабиравши від кельнерів і иньших людий кавциї. Поліция глядає за ним.

— **Щур причиною смерти.** Жінка телеграфічного дозорця в Темешварі, Ковача, 66-літна женщина, побачивши на подвірі щура, кинула ся до него з мітлою. Сполошений щур, не видячи иншого виходу, вибіг по мітлі на Ковачеву і одним скоком опинив ся на еї голові. То так налякало стару жінку, що в тій хвили упала трупом на землю. Прикликаний лікар сконстатував, що смерть була наслідком удару мозкового.

— **Вісти з товариства „Просьвіта“.** В місяци червни сего року подано до Намістництва донесеня о заснованю нових читалень „Просьвіти“ в отсих сїмох громадах: 1) в Улючи повіта березівского, 2) в Мизини пов. долиньского, 3) в Дрогобичи на передмістю Завізне, 4) в Королївці костюковій пов. заліщицкого, 5) в Лукавици вижній, 6) в Пукиничах пов. стрийского і 7) в Теклівці пов. тернопільского. — Всіх читалень „Просьвіти“ заложених або закладаних і до Намістництва зголошених з кінцем червня с. р. було 785.

— **Винахід.** Ві второк, д. 18. с. м. у Матїівцях за Коломиєю, в присутности шефа станиславівскої секциї консервациї зелізних шляхів, віддано до ужитку зелізниці винахід відчинюваня та замиканя зелізничих рамп з дзвінковим апаратом систему Микитевича, бувшого зелізничого будника в Станиславові. Уряджене того винаходу лежить в сім, що будник буде міг аж тоді замкнути рампу, коли се означить звінок.

— **Сумна катастрофа.** До чотирох хвилин ціле місточко New Richmond в державі Вісконзін перемінило ся в купу звалищ. В понеділок дня 10 с. м., о годині 8. вечером по великій спецї зняла ся така сильна буря, що в одній майже хвилинї 300 хат, у більшій части деревяних, попереверталo ся, придавлюючи собою 2000 мешканців. Не досить сего. Ударив грім і від него займили ся всі звалища. Досі найдено 200 трупів під звалищами. Повище 1000 ранених осіб заосмотрили лікарі, а шкоди в хатах обчислюють на мілїон долярів. Сусідні міста потерпіли також богато. Нужда є дуже велика, але до ратункового комітету плинуть несчислені жертви. Під сим взглядом Американці можуть служити за приклад. На перший поклик у таких випадках десятки, як не сотки долярів сиплють зі всіх сторін.

— **Огнї.** В суботу по полудни вибух огонь в шопі Зарембів в Калуши при ул. Зелізничій і в короткім часі знищив шість домів і два будинки господарскі. Ратунок був слабий, але й приборів до огня не було, бо в Калуши єсть лиш одна сикавка та й та нездала.

— **Буря з градом** перетягнула оногди над Чесановом і знищила засіви в селах Нове-село, Дахнів і в Чесанові. Збіже було обезпечене лише в дворах.

стає оспалий, засипляє і тратить з очий свої кози і вівці. Пастух без пищалки страчений чоловік. Він як церков без дзвона, як соловій без голосу, як потік без шипоту, як череда без дзвінків. Пищалка додає пастухови охоти, наповняє его радостию і утіхою і держить его і его стадо в оживленю.

Діяло ся в понеділок рано. Дорогою до Янїни переходив Янніса свояк Костас. Костас був з сусїдного села. Всїх, що ідуть до Янїни, можна вже з далека пізнати: або їх осли несуть дерево, або як то коні, то мають на сїдлі вовняну плахту, привязаний півперек до заду сїдла мішок, плащ і кілька порожних мішків та деревляних фляшок, що звисають довкола сїдла.

Коли кривий Янніс побачив Костаса здалека, вибіг напротив него і крикнув:

— А куди в добрий час?

— До Янїни! На купно.

— То чекай товаришу!

В одній хвили був Янніс коло Костаса.

— Купиш менї пищалку, га?

— Знаєш, Яннісе, пищалку треба самому купувати. Я не умію на'ній грати. Куплю тобі та ще яку нездалу....

— Гм, то на такий спосіб я мушу сам піти. Возьмеш мене з собою?

— Дуже радо.

Лице кривого Янніса заяснїло радостию і він сказав рішучо, немов би ішло о Бог знає яку важну річ:

— Ну з Богом, наперед!

І пішли. Дорога до Янїни вела попри село кривого Янніса, а навіть попри его власну хату. Прийшовши там, крикнув голосно до матери:

— Мамо, гей мамо! Давайте сюди мою нову одежу, а скоро!

— Зараз, зараз дитинко. А що там стало ся? — спитала мати.

— Іду з Костасом до Янїни купувати пищалку!

В одній хвили Янніс вже переодів ся і поклав на собі хрест, якби вибирав ся в далеку дорогу. Кілька кроків за ним ішла его мати, що також перехрестила ся і сказала до себе з сльозами в очах:

— Іди з Богом, дитинко, іди з Богом!

Так пішов кривий Янніс з свояком Костасом до Янїни.

Цїлу дорогу більше летів як ішов. Заволодїла ним велика радість, що побачить Янїну і то додавало ему крил. Янїна була для него золотим сном. Від дитиньства чув, що то місто, а не село, але не міг собі уявити, що то є місто. Одно, що знав о Янїнї, було то, що там можна всього дістати, чого лиш чоловік забагне і що там продають і купують, хто що хоче. То знав з розмов і оповідань, але все було для него сном, аби й самому побачити то на власні очи та заспокоїти своє бажанє і не отвирати губи, коли хтось стане оповідати о Янїнї.

Якби Янніс був сам, як би був знав дорогу, то був би може забіг до Янїни не за шість годин, бо тілько було там ходу, але певне за три. Хотів іти наперед, але бояв ся, що заблудить і тому мусїв що хвилї задержувати ся і ждати на своняка, що цїлком спокійно і поволи їхав на своїм мулї.

— А бий-же ту ліниву зьвірину — кричав Янніс до Костаса — аби вже раз зайти до тої Янїни.

Але Костас, що був в Янїнї що найменше яких пятьдесять разів і цїлком не був цікавий скорше еї бачити, не хотів свому мулови робити кривди, і чим більше Янніс нетерпеливив ся і суєтив ся, тим спокійнїйше і повільнїйше він їхав.

В полудне прийшли на гору, звідки видко озеро, замок і часть Янїни. Звідтам побачив і кривий Янніс перший раз місто. Як лиш его побачив, станув як вкопаний, розтворив губу і дивив ся на пречудний краєвид що перед ним розкинув ся як чарівне веркало. По лівій руці простягало ся озеро з своїми ясно блискучими водами, в котрих відбивали ся темноголубе небо з сонцем і легкими облаками, села з прибережними горбами і лісами та з стадами худоби і овець. По правій руці здоймала ся великаньска твердиня з вежами, бійницями і пушками, така велика і непорушна як дух, що причаїв ся, а відтак пречудне місто, з пестрими, безчисленними домами, з червоними як маків цьвіт дахами, з чорними кипарисами і високими мінаретами, що сторчали до гори як великаньскі списи.

На той несподіваний і пречудний вид кривий Янніс не знав, що з ним діє ся; страх і встид заволоділи ним, ему здавало ся, що то всьо сон, голова закрутилась ему, а що не міг устояти на ногах, сів на землю і підпер ся палицею.

— Чого сїдаєш? — спитав его Костас приступивши до него.

Кривий Янніс майже непритомно і тремтячи зі страху відповів шепотом:

— Почекай, братчику! Почекай!

— Що тобі, що ти так поблід?

— Ох, не знаю. Я бачив перед собою.... щось як сон.... як би які чарівні духи.... ще нїколи мої очи не бачили того, що тепер.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і вихованє.

Ради господарскі.

— **Чи і коли оплачують ся штучні навози?** На се питане дає „Справозданє з діяльности краєвої стациї хемічно-рільничої в Дублянах за 1898 р. таку відповідь: „При навоженю треба стреміти до того, щоби як найменшим накладом, отже як найменшою скількостию і як найдешевшим навозом одержати як найбільший добуток з поля. Але досьвід учить, що дуже часто не найменший наклад оплачує ся найліпше, але противно, зиск буде більший, коли навози будуть дорожше коштувати, а будуть так ужиті, як їх земля найбільше потребує“. — З того виходить, що сам штучний навіз ще не богато поможе і не конче оплатить ся; противно, часом може бути ще й страта, коли хтось не знає, як найліпше ужити того навозу. Який штучний навіз найвідповіднійший для землї, то можна пізнати аж по довших пробах і уважних спостереженях. Коли же знов хоче ся знати який навіз найвідповіднійший, то треба знати яку силу має земля, і чого їй не стає, а відтак зважати і на то, як має ся сїяти чи садити ростини. З того всего виходить, що коли хтось хоче уживати штучних навозів, то нехай не уживає їх ніяк на осліп, але насамперед нехай випробує, якого навозу, в якій скількости і під які ростини на его поле потреба. Поменші господарі, без відповідного образованя господарского і не маючі досьвіду, нехай не беруть ся до штучних навозів, лиш длятого, що хтось їм їх захвалює, бо дуже на тім попарять ся. Взагалї повинен господар брати ся до штучних навозів аж тогди, коли вже використав всї инші навози, коли не має і не може вже роздобути нї обірника нї компосту. Зиск з навоженя зависить не лиш від накладу на закупно навозу, кошту розсїву і т. д. але й від скількости одержаної звишки добутку та єї вартости. Коли вивеземо на поле н. пр. 100 кільо салїтри, а зродить ся 300 кільо зерна ячменю, то зиск буде такий: 300 кільо по 6 зр., дає 18 зр., а сто кільо салїтри коштує пересїчно 11·30. Видаток був 11·30 зр. а дохід 18 зр., отже чистий зиск 7 зр. Коли же на тім поли було 300 кільо жита рахуючи по 8 зр., то дохід був би 24 зр., отже чистого зиску 13 зр.

— **Як повинен господар будувати ся.** (III.) Будинки господарскі то так само важна річ для господаря, як і хата. Але коли у нас вже хати нужденні, то в десятеро нужденнійші бувають будинки господарскі особливо стайнї і хліви. Дуже богато господарів буває мабуть тої гадки, що зьвірині не треба нї вигоди, нї тепла нї чистоти. А то як раз противно; кожда зьвірина так само як чоловік, потребує всего того, що потрібне для єї здоровля і сили. Длятого то стайнї і хліви та курники треба ставити так, щоби они відповідали тим вимогам. При ставленю будинків господарских треба зважати на то, щоби они не забирали богато місця, не так самі собою, як не відповідним їх розміщенем. Через розкиненє будинків господарских поменші господарі у нас марнують дуже часто богато землї, котру можна би дуже добре на город або сад ужити. Правда, кажуть, коли будинки розкинені, то безпечнїйші від огню; огонь не так легко би перекинув ся з одного будинку на другий. Але від огню треба і можна стерегти ся инакше а не марнованем землї. В декотрих краях ставлять будинки господарскі разом з хатою так, що з хати через сїни можна просто зайти до до стайнї, з стайнї до колеснї а з колеснї до стодоли; коли господар стане на порозі в сїнех своєї хати, то видить все що діє ся в середині єго будинків господарских.

Переписка господарска.

Читальня Тов. „Просьвіти“ в Черемхові: Штучні навози продають у Львові: Банк рільничий при пл. Смольки ч. 5 і фабрика Юліяна Ванґа, контора при ул. Академічній ч. 5. Від одної і другої фірми зажадайте цїнників, а там буде цїна докладно подана. О скілько ми знаємо, то платить ся пересїчно 100 кільо: салїтри 11 зр., суперфосфату 4.60 зр., каінїту 1.50 зр. (ціни ваґонові). Мука кістянна (буває всїляка) 6.10 до 7.60 зр.; томасївка (жужлї) 3.60 до 4 і т. д. Кілько потреба тих навозів на морґ, то вже всїляко буває, після потреби землї і збіжа яке має ся сїяти, і так дає ся на морґ: суперфосфату 100 до 200 кільо; кістянної муки 150 до 250 кільо; томасївки 200 до 400 кільо, каінїту 250 до 500 кільо; салїтри чілїйскої 100 до 200 кільо.

Телеґрами.

Відень 19 липня. Як зачувати, оголошенє угодових законів має настати в недїлю.

Берлин 19 липня. Німецка цїсарева вивихнула ногу підчас прогульки в гори коло Кеніґсзе.

Льондон 19 липня. В дни американьского народного сьвята американьскі вояки подерли в Гонолюлю німецку фляґу. Виновників арештовано.

Букарешт 19 липня. В Сіная, лїтній резиденциї королївский, вибухла чорна віспа. Доси занедужало 150 вояків тамошної залоги, богато з них померло.

— **В канцеляриї руского товариства педаґоґічного,** при улици Академічній, ч. 8, можна купити слїдуючі виданя: 1) Образкові виданя: Зьвіринець 10 кр. — Гостинець 10 кр. — Забавки 10 кр. — Менажерия 10 кр. — Робінзон 40 кр. — Квіточка 20 кр. — Віночок 20 кр. — Кобзар Тараса Шевченка 20 кр. — Франко: Лис Микита, 2-ге цїлком перероблене виданє 50 кр. — Мірон: Пригоди Дон Кіхота 40 кр. — Наші зьвірята 40 кр. — Діточі вигадки ч. 1. 30 кр. — Діточі вигадки ч. 2. 30 кр. — Забавки для дітий 40 кр. — Мала менажерия 35 кр. — Велика менажерия 40 кр. — Нашим дітям ч. I. 40 кр. — Нашим дітям ч. II. 40 кр. — 2) Виданя без образків: Читанка ч. I, II, III, IV. оправні 20 кр., без оправи 10 кр. — Китиця желань, 2 розширене виданє 20 кр. — Ів. Франко: Абу каземові Капцї 20 кр. — Учитель на р. 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896. 2 зр. — Дзвінок на р. 1892, 1993, 1894, 1895, 1896, 1897, 3 зр. — Ів. Левицкий: Попались, Різдвяні сценки 10 кр. — Вол. Шухевич: Записки школяря 20 кр. — Від Бескида до Андів 10 кр. — В. Чайченка: Олеся; Байки; Комар; два оповіданя по 5 кр. — Дума про княгиню Кобзаря 5 кр. — О. Нижанковский: Батько і мати, двосьпів для дітий з фортеп. 10 кр. — Леоніда Глїбова: Байки 5 кр. — Дніпрової Чайки: Казка про сонце та єго сина; Писанка по 5 кр. — М. Лисенко: Тече вода з під явора. Двосьпів з фортеп. 10 кр. — Мапа етноґрафічна України-Руси 20 кр. — Гордієнко: Картагенці і Римляни 20 кр. — Юлїй Верне. Подорож довкола землї 60 кр. — Барановский. Приписи до іспитів 20 кр. — Молитвенник народний, в полотно оправлений 20 кр. — Др. Л. Кельнер. Коротка історня педаґоґії 60 кр. — Василь В-р. Джонатан Свіфт. Подорож Гулївера до краю великанів 25 кр. — Остап Макарушка. Короткий огляд руско-україньского письменства 15 кр. — Мальота. Без родини 40 кр. — Віра Лебедева. Прогулька 5 кр. — Др. Мандибур. Олімпія 35 кр. — Сальо. Непос для III. кл. ґімн. 65 кр. — А. К. Робінзон неілюстрований 10 кр. — Kokurewicz Józef. Podrecznik dla kancelaryi szkolnej. 50 кр. — Тарас Шевченко. Кобзар для молодіжи. 1.20 зр. — Всякі замовлення висилають ся скоро і точно.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

— А щож ти такого бачив?

— А ти не бачив нічого?

— Що маю бачити?

— Диви ся лиш просто перед себе, онтам! Може то знов з'явить ся.

І кажучи то, дивив ся на рівнину Янїни, аби не бачити міста.

— Ну, я більше нічого не бачу лиш Янїну...

— Янїна! То ми вже прийшли до Янїни? То Янїна, онтам перед нами?

— Янїна, бідолахо, Янїна.

Почувши то кривий Янніс випрямив ся, немов би чув ся досить сильним і опираючись одною рукою на палици, перехрестив ся другою і сказав до себе:

— То Янїна! О, о! То місто таке!

Відтак обернув ся до Костаса і сказав:

— Що то за така широка ріка?

— То озеро.... Там утопив Алї паша сїмнайцять знатних дївчат, між ними Фрозину.

— То озеро? Ади, ади! Що то таке? — Звідки оно приходить і куди іде?

— Звідтам випливає і пливе в отсей бік.... Одно рамя іде аж сюди в долину і впливає під землю.

— А он то велике, що то таке; виглядає як комин і має довкола мури замість плота?

— То кріпость Янїни. Там в серединї суть пушки, войско і тюрми з арештантами. Звідтам боров ся Алї паша.

— Страх; яке то велике! Як би така кошара то й пятьдесять тисяч овець і кіз можна би там зігнати. І псів не треба би було, бо вовк хиба би мав крила, аби там дістав ся.... А ті великі списи, десять раз висші як доми, що то таке? То дерева?

— Нї, то мошеї, турецкі церкви....

— О, о! Яке то високе!

Коли вже Янніс перестав трохи дивувати ся, пустили ся дальше до міста, Костас на мулї, Янніс пішки, як передше, лиш з тою ріжницею, що кривий Янніс замість іти наперед як перше, ішов тепер з заду, бо що хвиля задержував ся і дивував ся всьому, що лиш его очи побачили. Ще не дійшли до комори, коли Янніс скрикнув, немов би єму що стало ся.

— Костасе! А то що за чудо?

— Що тобі? — відповів Костас гнївно.

— А он диви ся, який там чорт ходить по водї?

— То човно, дурню!

— Що то таке човно? Чи оно жиє?

— Ха, ха, ха! зареготав ся Костас і мало не упав з мула.

— Ой, вовче, чого ти пустив таку худобу до міста і не з'їв єї де по дорозї.

Почувши то, Янніс обидив ся і сказав до Костаса:

— Я не знаю і тому питаю тебе. Чого сьмієш ся з мене? Чи я тут коли був? А ти знав всї ті річи, як перший раз сюди прийшов?

Костас пізнав, що зробив кривому кривду і пояснив єму спокійно, що то есть човно.

— А озеро глубоке? — питав Янніс дальше.

— До сорок сяжнів.

— Ого, не піду я туди, хоч би менї й десять тисяч овець давали.

І він сплюнув три рази та перехрестив ся.

(Конець буде).

З друкарнї В. Ловиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).